

Sáenz Guerrero, la imatge gràfica dels 50

El fotoperiodisme de la seva època es veia sotmès a moltes limitacions pel franquisme

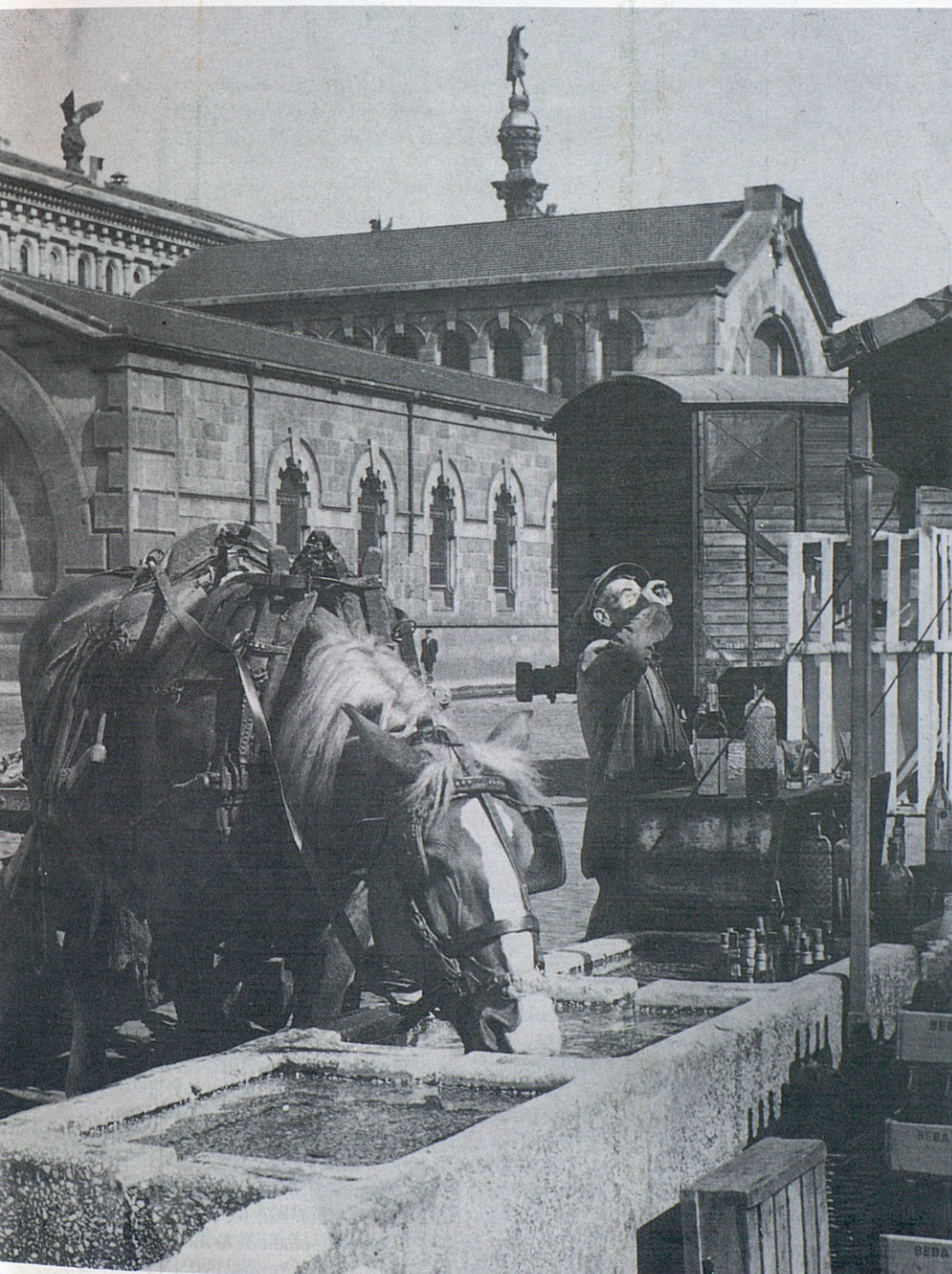
—Josep Cruañas i Tor—

L'obra com a fotoperiodista de Juan Antonio Sáenz Guerrero recull una imatge dels anys cinquanta i seixanta i una manera de fer informació gràfica que era condicionada per les circumstàncies polítiques del franquisme i que es movia entre les imatges de fets poc transcendentals i dels actes oficials del règim.

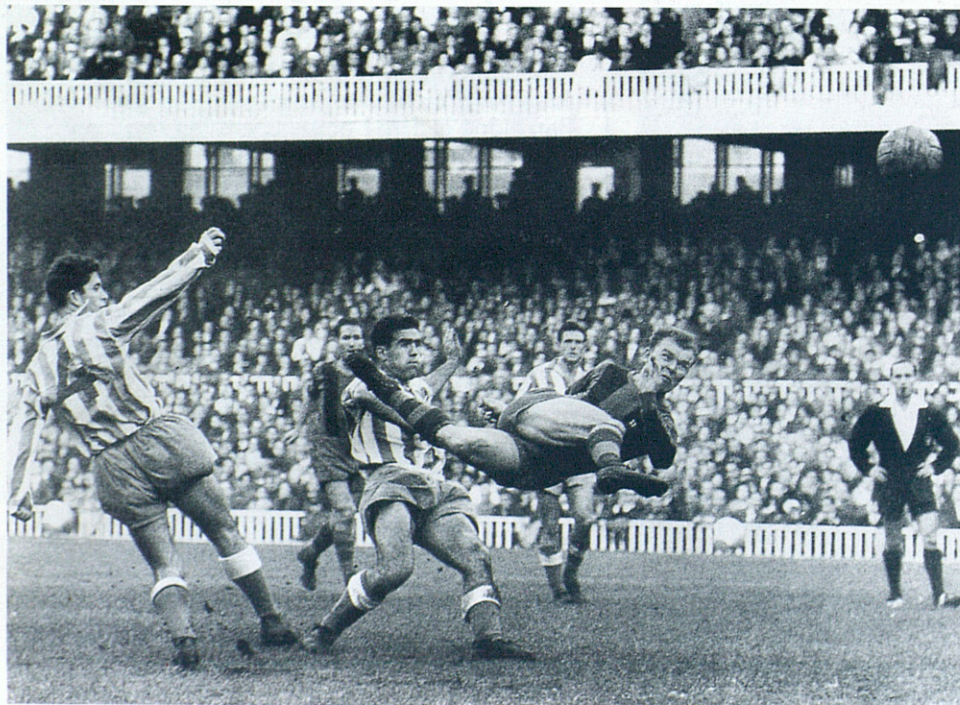
Nascut a Logronyo el 25 de setembre de 1926, Juan Antonio Sáenz Guerrero, es va traslladar a Barcelona el 1931 amb la seva família. El seu pare era redactor en cap d'*El Noticiero Universal* i va ser el nexe que sempre va tenir amb el món de la premsa. Als dotze anys va començar a treballar a la botiga de fotografia que hi havia a la ronda Universitat cantonada amb la Rambla de Catalunya. Allí va conèixer l'avi Pérez de Rozas, que el va animar a fer fotografia. El recorda com el seu primer mestre. El debut com a fotògraf el va fer amb el reportatge d'un casament, al qual el va enviar Albert Riba. Des d'aquell moment va anar fent encàrrecs de la casa.

Les fotos del Semiramis

Cap a l'any cinquanta va començar a fer col·laboracions esporàdiques al *Diari de Barcelona*, on tindria com a primer director Enrique del Castillo, i també a les revistes *Destino* i *Vida Deportiva*. A *Destino* feia la

Imatge captada per Sáenz Guerrero al port de Barcelona, el març del 1955. La combinació del cavall i l'abeurador amb el seu amo i la Coca-Cola —les primeres que van arribar— tenen com a teló de fons la Mercè, Colom, les Drassanes i un vell vagó de tren. Tot un símbol d'una època.

Jugada de Kubala, en un partit entre el Barcelona i l'Espanyol la temporada 1958-59.

— **Va començar a fer col·laboracions gràfiques al *Diario de Barcelona*, on va treballar durant vint-i-cinc anys** —

fotografia de les entrevistes de Del Arco.

Durant aquell període s'encarregà de la cobertura de l'arribada del vaixell *Semiramis* amb els qui havien estat fets presoners entre els membres de la *División Azul*. També va fer fotos durant el Congrés Eucarístic de Barcelona, el 1952. Del *Semiramis*, en va publicar un reportatge de tres planes d'imatges a la revista *Life*. Quan va rebre el pagament, acostumat als preus que es pagaven ací, va quedar sorprès en veure que el que es pensava que eren pessetes eren milers. El 1954 va fer el curs de l'Escola Oficial de Periodisme, cosa que li va permetre entrar a la plantilla del *Diari de Barcelona*, on el fotògraf titular era Joaquim Brangulí. Fou en aquest diari on va fer pràcticament tota la seva carrera de fotoperiodista, tot i que també va col·laborar a la revista *Barça* i al butlletí d'aquest club. Al *Diari de Barcelona* es va dedicar sobretot a la informació esportiva. Durant tres anys es va encarregar de fer les portades del diari, la qual cosa el va obligar, a causa de les condicions polítiques, a fer fotografies de tota mena que no fossin comprometedores i que tinguessin una certa grapa. Recorda que les va començar a cobrar a 75 pessetes la fotografia.

Horizontals i verticals

Sáenz Guerrero comenta les dificultats que tenia per fer les portades amb fotografies d'actes públics: constantment se li plantejava el dilema entre l'horizontalitat de les imatges dels grups d'autoritats i la verticalitat de la plana. Entre les coses curioses que havia d'empesca-se, recorda el cas del gat que hi havia a la plaça de Catalunya que cuidava els coloms, que va fer que diàriament hi hagués un nombrós grup de badocs que l'anava a veure. Una altra va ser la de la fotografia que va fer de l'estàtua de Colom, des d'una escala nova de seixanta metres que van desplegar els bombers de la ciutat al costat del monument.

Una de les feines importants que li va encomanar el *Diario* va ser la de l'arribada d'Eisenhower a Madrid, un esdeveniment al qual el règim va donar molt de ressò, pel que representava de propaganda i perquè significava la fi del bloqueig internacional. Sáenz Guerrero en va tornar de seguida, i tot i arribar a Barcelona a la una de la matinada, va poder sortir el reportatge l'endemà, amb diverses planes gràfiques.

Premis i màquines

Del seu treball durant els anys cinquanta va recollir tota una munió de premis, com ara el Ciutat de Barcelona del 1956 o el primer premi Pérez de Rozas, concedit per l'Associació de la Premsa. Els seus companys li feien broma per la facilitat que tenia d'acaparar premis i condecoracions de tota mena.

La seva primera màquina Leica la va comprar arran de la seva relació amb el consolat americà, on feia de fotògraf de protocol. Sempre va fer servir aquesta marca emblemàtica de la seva generació de fotoperiodistes. El seu laboratori estava situat a l'edifici del Gremi de Forners, al carrer d'Aragó, i va tenir com a ajudants els fotògrafs Ramon i Víctor Casado i Diego Segura. Al *Diario* solia encarregar-se dels desplaçaments del Barça i després també li encomanaren de seguir les primeres visites del príncep Juan Carlos. Les simpaties dinàstiques de l'empresa feien que tinguessin un interès especial, i els hi donaven relleu informatiu.

Va seguir al *Diari de Barcelona* fins al 1976, en què es va passar a dedicar-se plenament a Televisión Española.

El 1959 van fer un equip de filmació amb Carlos Pérez de Rozas i Ramon Dimas, i servien reportatges filmats de notícies generals i

esportives a TVE, que tot just començava a caminar. En morir Dimas, va entrar a l'equip Joan Bert. Venien la pel·lícula, feta en 35 mm, a 25 ptes. el metre. Més endavant va entrar a la casa amb contracte i va fer un curs de realitzador, tot i que ell sempre va treballar de càmera. En aquests anys fins al 1976 va compaginar les dues vessants de fotoperiodista i càmera de televisió.

El 1970 va ser nomenat redactor en cap dels seveis informatius de Miramar, i el 1972 cap d'informatius a Barcelona. El desembre de 1981 va ser nomenat director de TVE a Catalunya.

El 1976, Sánchez Terán el va cridar per fer de cap del gabinet de premsa del Govern Civil, lloc des d'on va viure els moments de la transició. Després d'haver deixat TVE, aquests darrers deu anys ha estat conseller de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. ●

Professors i alumnes del curs de periodisme de l'Ateneu, el 1954 al Tibidabo. En aquesta fotografia hi ha reunida tota una generació de fotoperiodistes barcelonins, al costat d'algunes figures destacades del periodisme escrit dels anys cinquanta. D'esquerra a dreta, en primer terme Guasch, Postius, Juan Aparicio, Quique Pérez de Rozas, Domínguez, Joan Bert i Campaña. En segon terme, Ramírez Pastor, monsenyor Lisboa, Florit, Horacio Sáenz Guerrero, Demetrio Ramon, Claudio Colomer Marquès, Juan Antonio Sáenz Guerrero i Ramon Dimas. Al darrera, Del Arco, Ezcurra, Andreu Rosselló, Josep Valls, Josep Serra i Eduardo Monsalve (Foto: Bert).

— **Als anys 60 va començar-se a dedicar més intensament a TVE, on formava un equip de filmadors amb Ramon Dimas i Carlos Pérez de Rozas** —